

Neziskové instituce a dobrovolníci

Jitka Fořtová

Oddělení netržní ekonomiky ČSÚ

Tisková konference

15. 10. 2025, Praha

Satelitní účet neziskových institucí

- Zahrnuje všechny ekonomické údaje za neziskové instituce v ekonomice.
- Vychází z národních účtů, publikuje se v rámci doporučení Eurostatu.
- Hlavní přínos:
  - data o dobrovolnících
  - odhad ocenění jejich práce
- Publikována časová řada od roku 2005, nově údaje za rok 2023 a revize časové řady dobrovolníků.

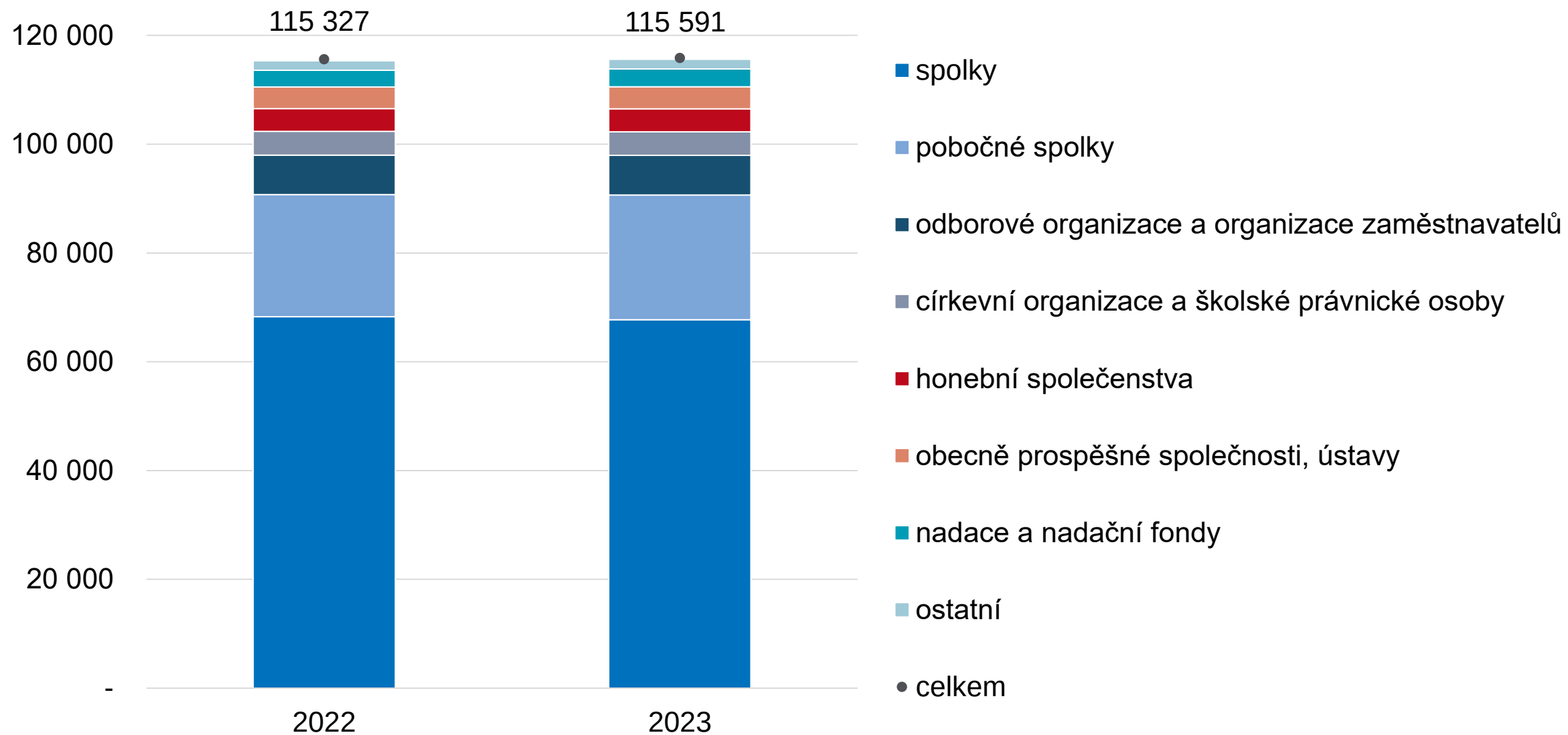
Neziskové instituce

Primárním cílem neziskových institucí je plnění poslání, které je prospěšné pro společnost, nikoliv vytváření příjmů, zisku nebo finančního prospěchu pro své vlastníky.

Netržní neziskové instituce – poskytují své služby domácnostem zdarma nebo za ceny, které nejsou ekonomicky významné (nadace, o.p.s., ústavy, spolky, pobočné spolky, církevní organizace, profesní komory, politické strany a hnutí a další).

Tržní neziskové instituce – poskytují služby podnikatelským subjektům, které je založily a které je formou členských příspěvků převážně financují (komory kromě profesních, o.p.s., spolky, zájmová sdružení právnických osob).

Počet aktivních neziskových institucí v Česku

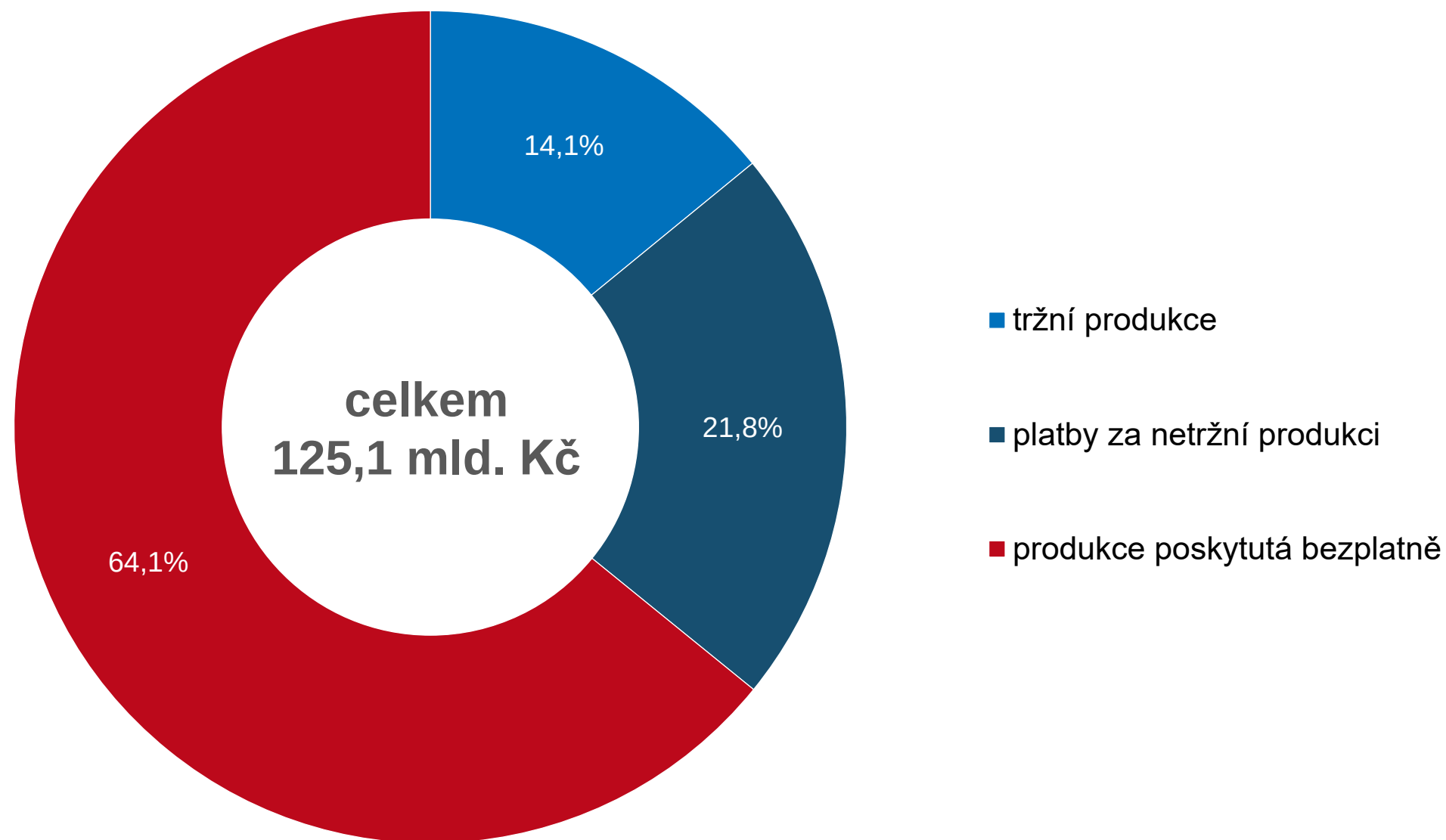

Ukazatele za neziskové instituce v roce 2023

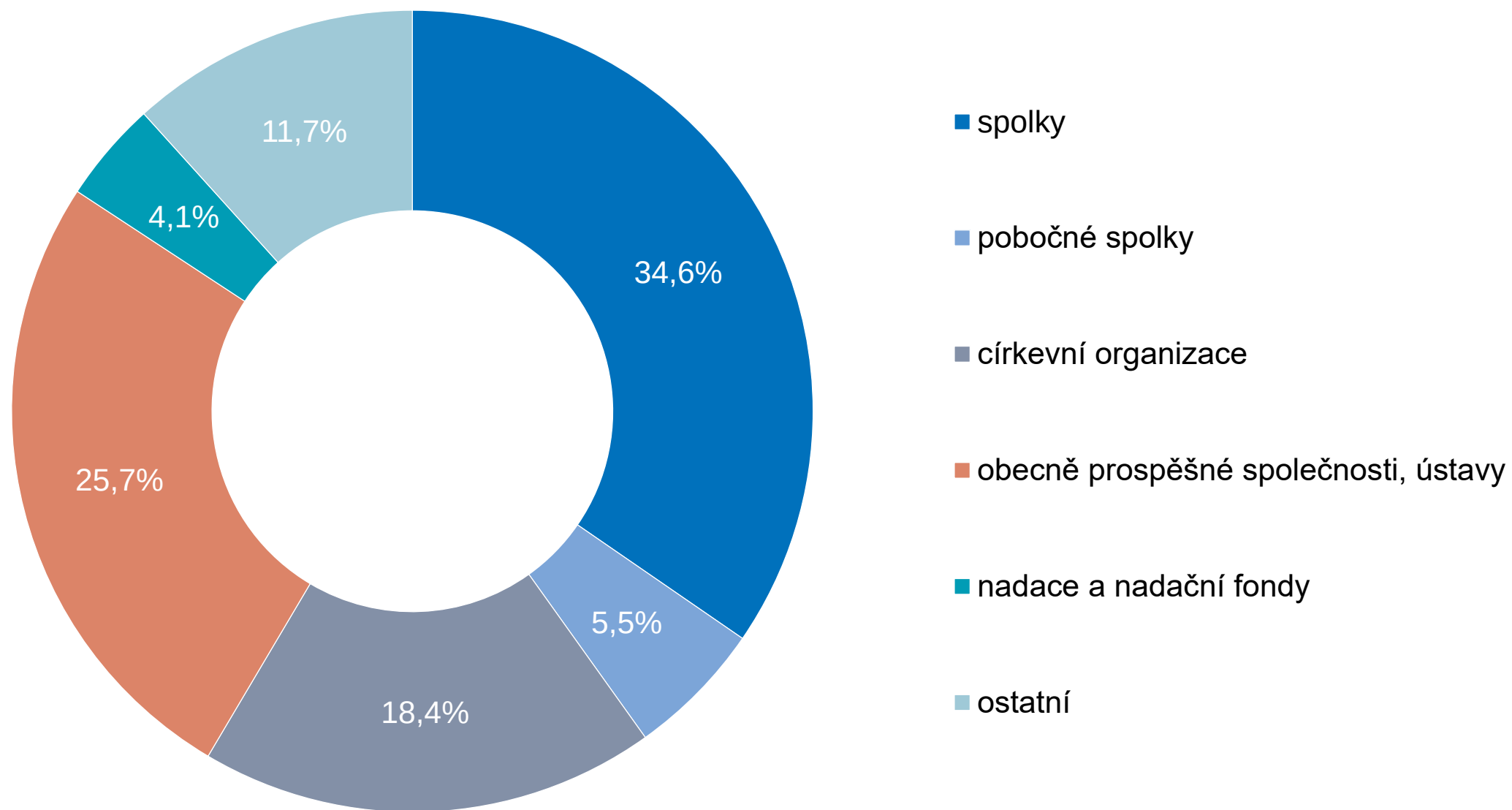
Ukazatel	Neziskové instituce celkem	Meziroční změna
Hrubá přidaná hodnota	64 323 mil. Kč	8,7 %
Podíl na tvorbě HDP	0,8 %	0,00 p. b.
Počet zaměstnanců FTE ¹⁾	81 256	4,7 %
Podíl na zaměstnanosti ČR	1,5 %	0,04 p. b.
Počet dobrovolníků FTE ¹⁾	20 810	-6,1 %
Ocenění dobrovolnické práce	8 196 mil. Kč	0,9 %

¹⁾ přepočtených na plný pracovní úvazek

Produkce neziskových institucí (2023)

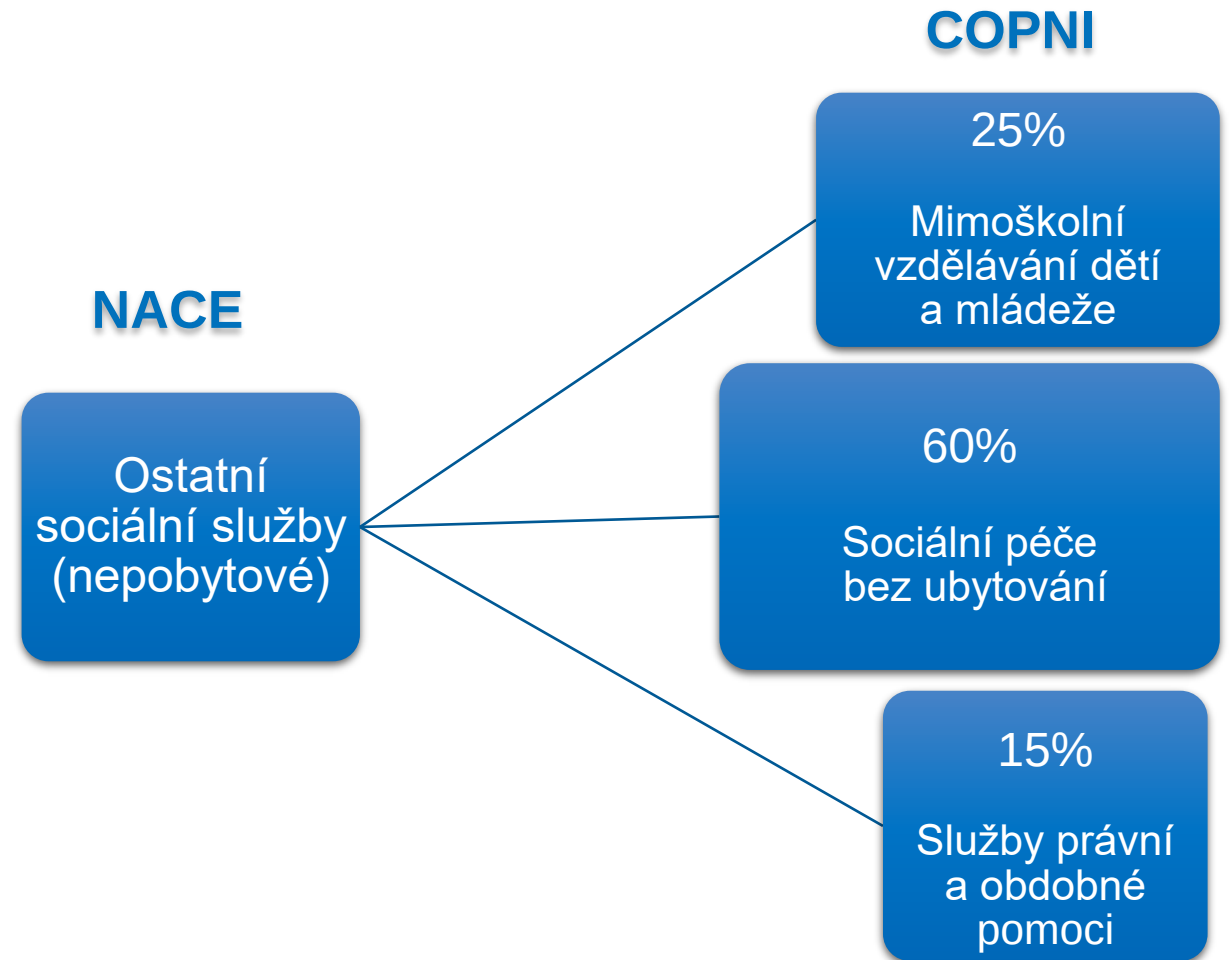

Produkce podle právních forem (2023)

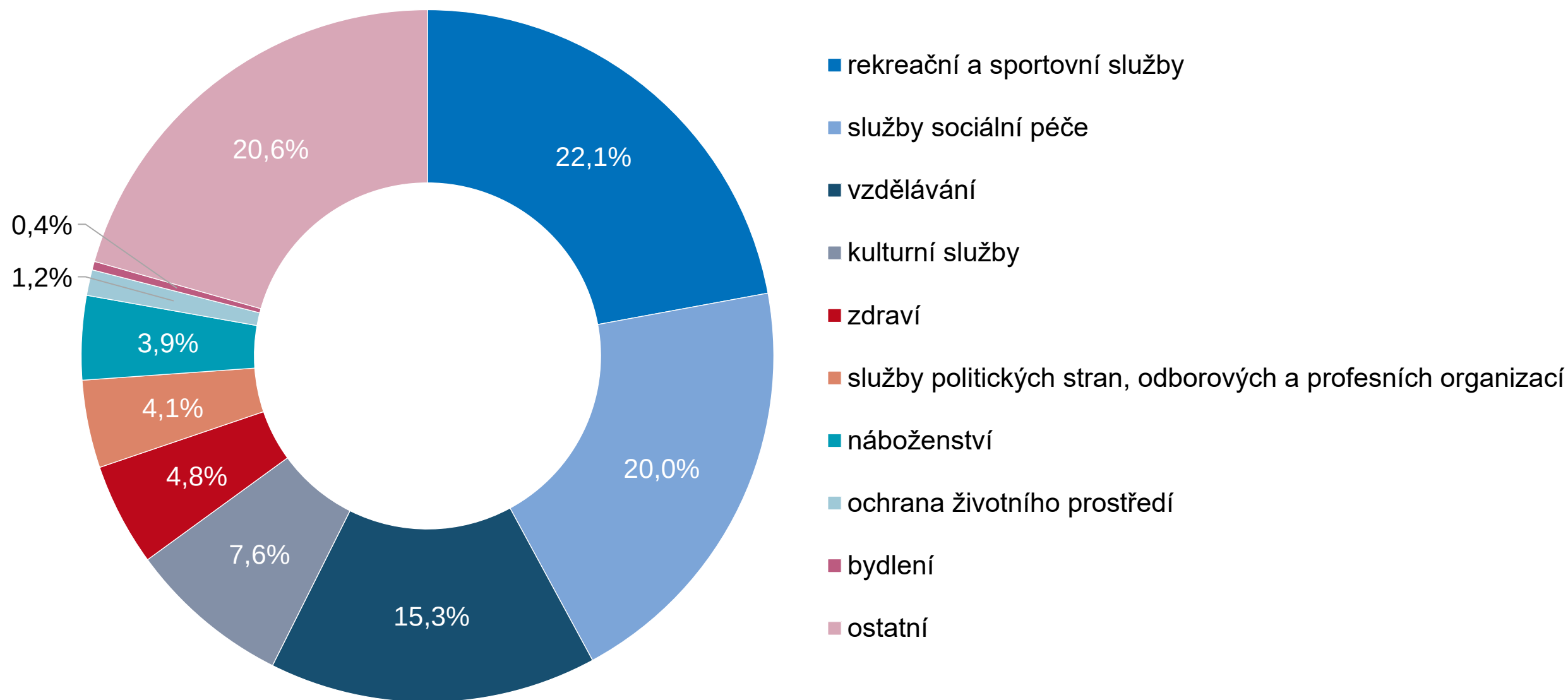
Klasifikace služeb neziskových institucí sloužících domácnostem podle účelu (CZ-COPNI)

- od roku 2012
- vhodnější a podrobnější odvětvové třídění
- více vypovídá o neziskových institucích
- ukazuje, na jaký účel neziskové instituce vynakládají své prostředky

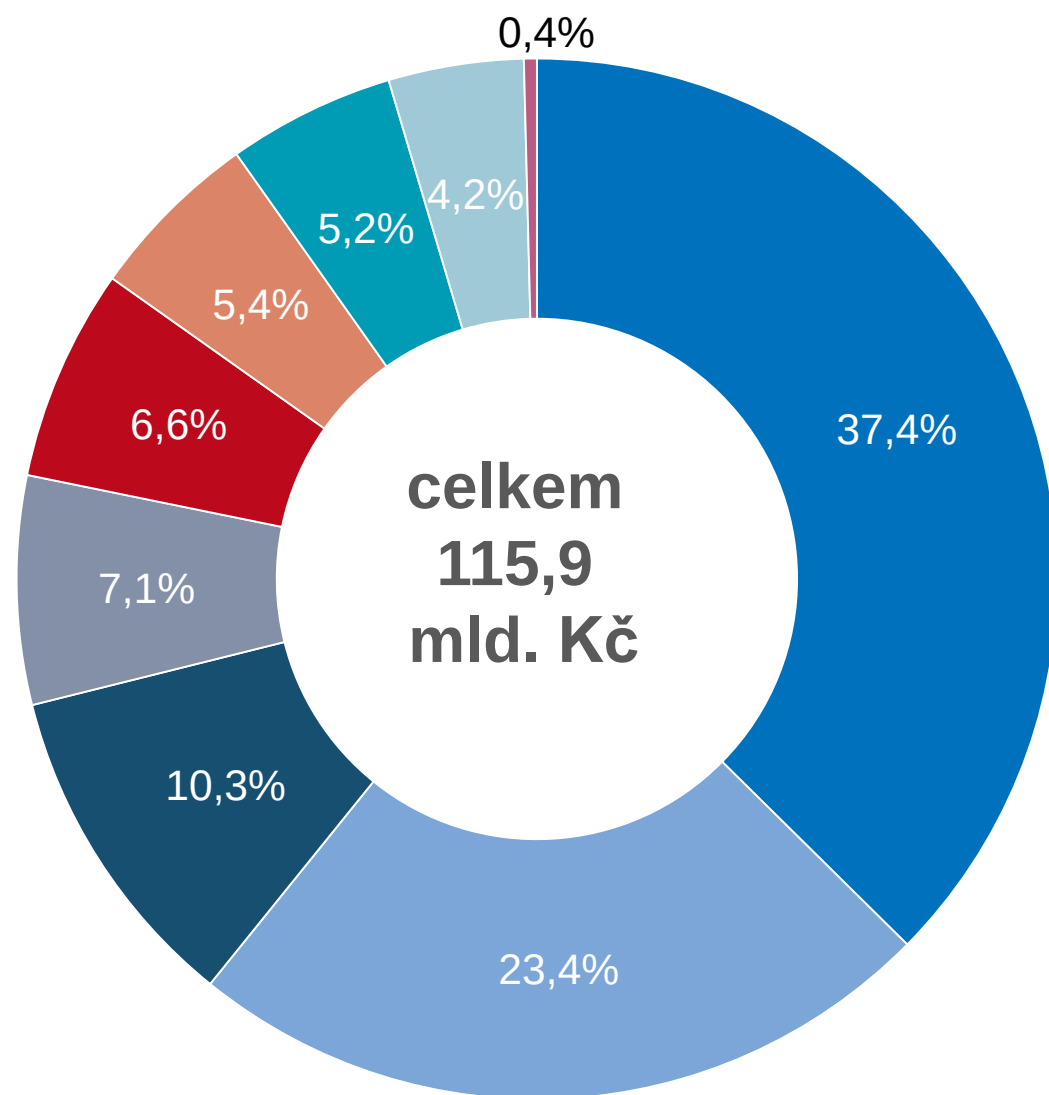

Produkce neziskových institucí dle CZ-COPNI (2023)

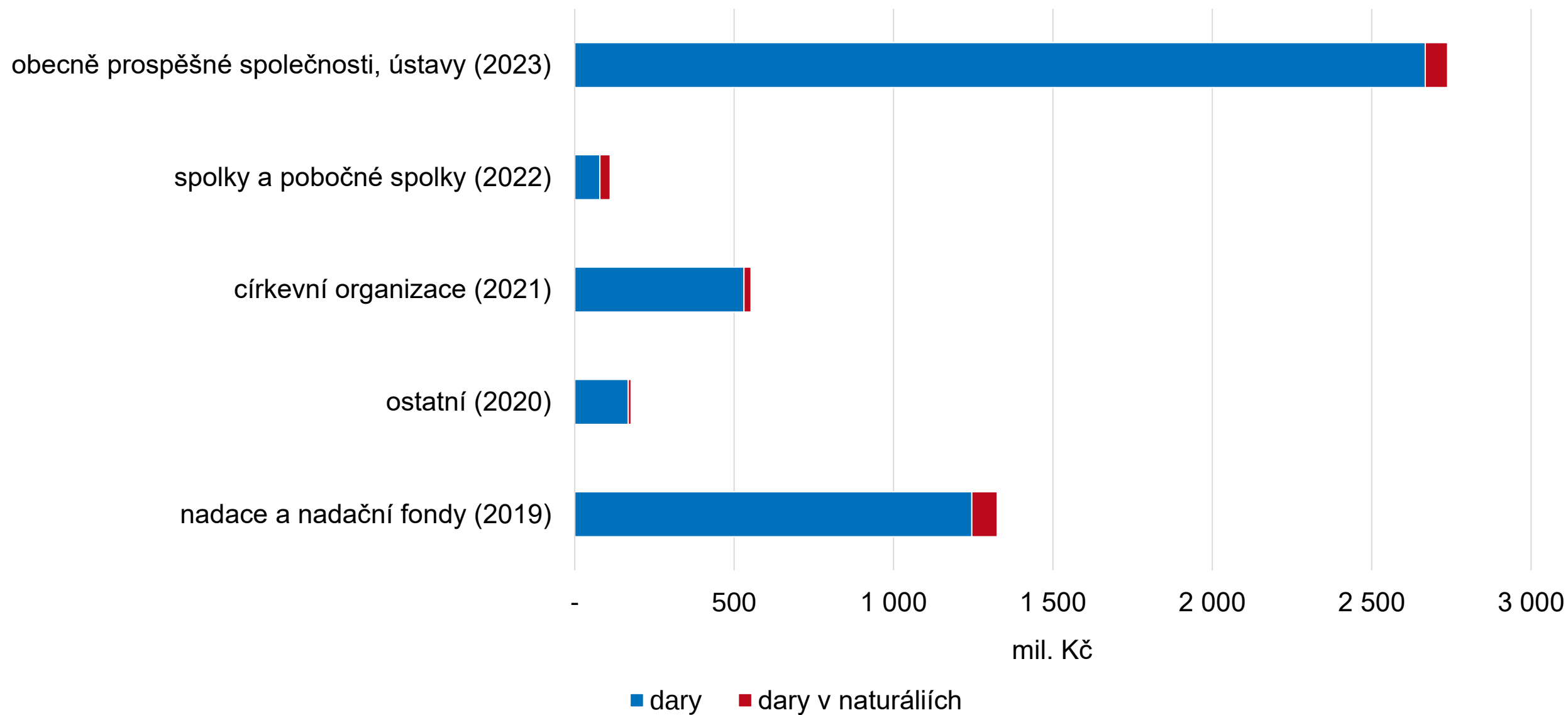

Zdroje financování netržních neziskových institucí (2023)

- z veřejných zdrojů - dotace, půjčky
- příjem za netržní produkci
- příjem za tržní produkci
- dobrovolná práce
- od firem - firemní dárcovství
- od obyvatelstva - členské příspěvky
- ze zahraničí - dary, dotace EU
- od obyvatelstva - dary
- důchod z vlastnictví

Dary poskytnuté neziskovými institucemi

Dobrovolnická práce

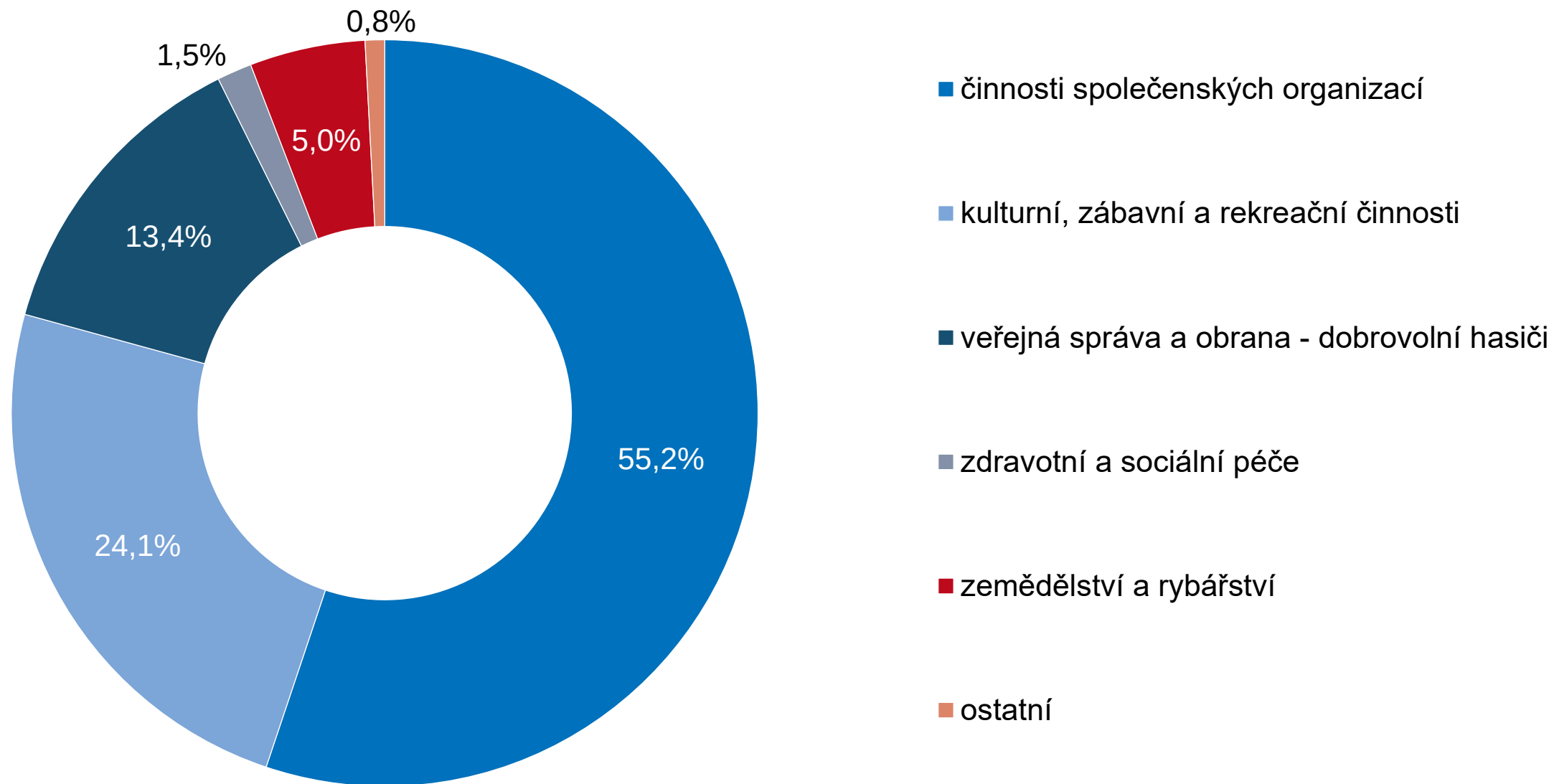
- Není součástí HDP.
- Šetřeny odpracované hodiny a počty osob.
- Počet dobrovolníků se publikuje pouze jako počty úvazků přepočtených na plnou pracovní dobu (FTE).
- Ocenění mediánem hodinové mzdy (221,79 Kč v roce 2022).
- Zdroj dat o dobrovolnictví: Výběrové šetření pracovních sil

Vývoj počtu zaměstnanců a dobrovolníků v neziskových institucích

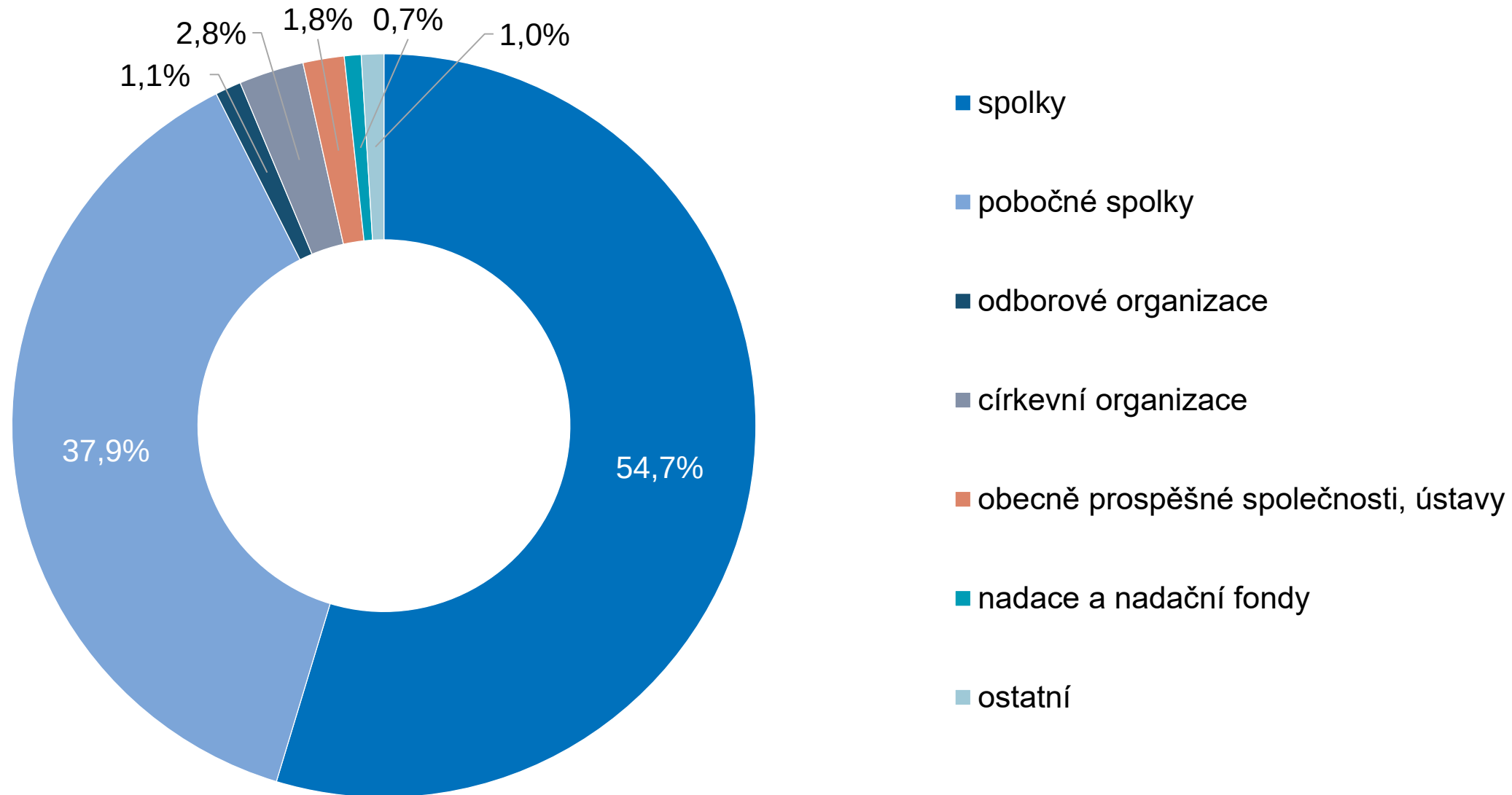
Rok	Počet zaměstnanců v neziskových institucích (FTE ¹⁾)	Počet dobrovolníků (FTE ¹⁾)	Počet odpracovaných hodin dobrovolníky (tis.)	Ocenění dobrovolnické práce (mil. Kč)
2019	67 815	27 373	47 832	8 328
2020	69 271	21 472	37 674	6 856
2021	73 000	18 437	32 420	6 269
2022	77 644	22 149	39 153	8 122
2023	81 256	20 810	36 962	8 196

¹⁾ přepočtených na plný pracovní úvazek

Dobrovolníci podle odvětví (2023)

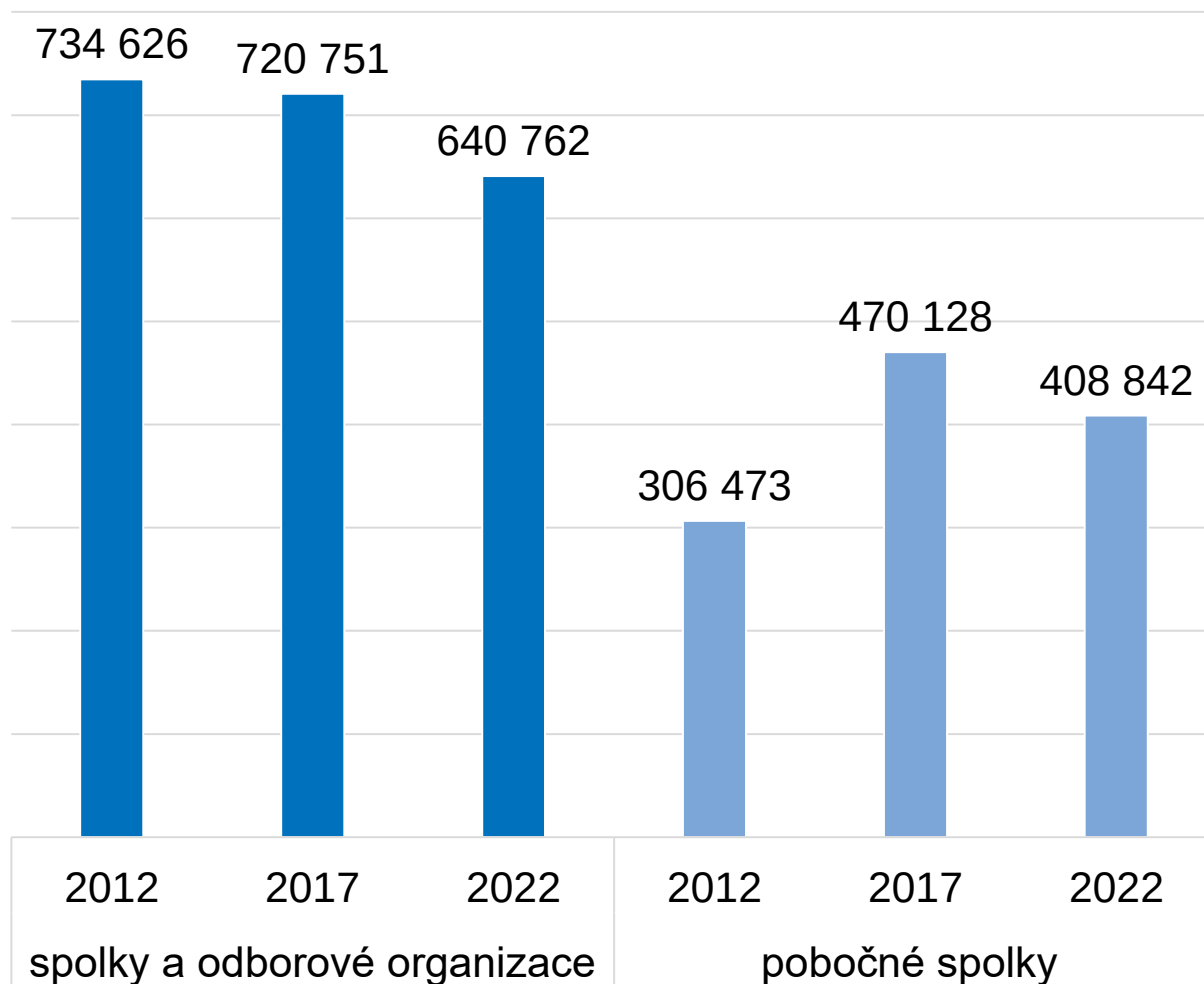

Dobrovolníci podle právních forem (2023)

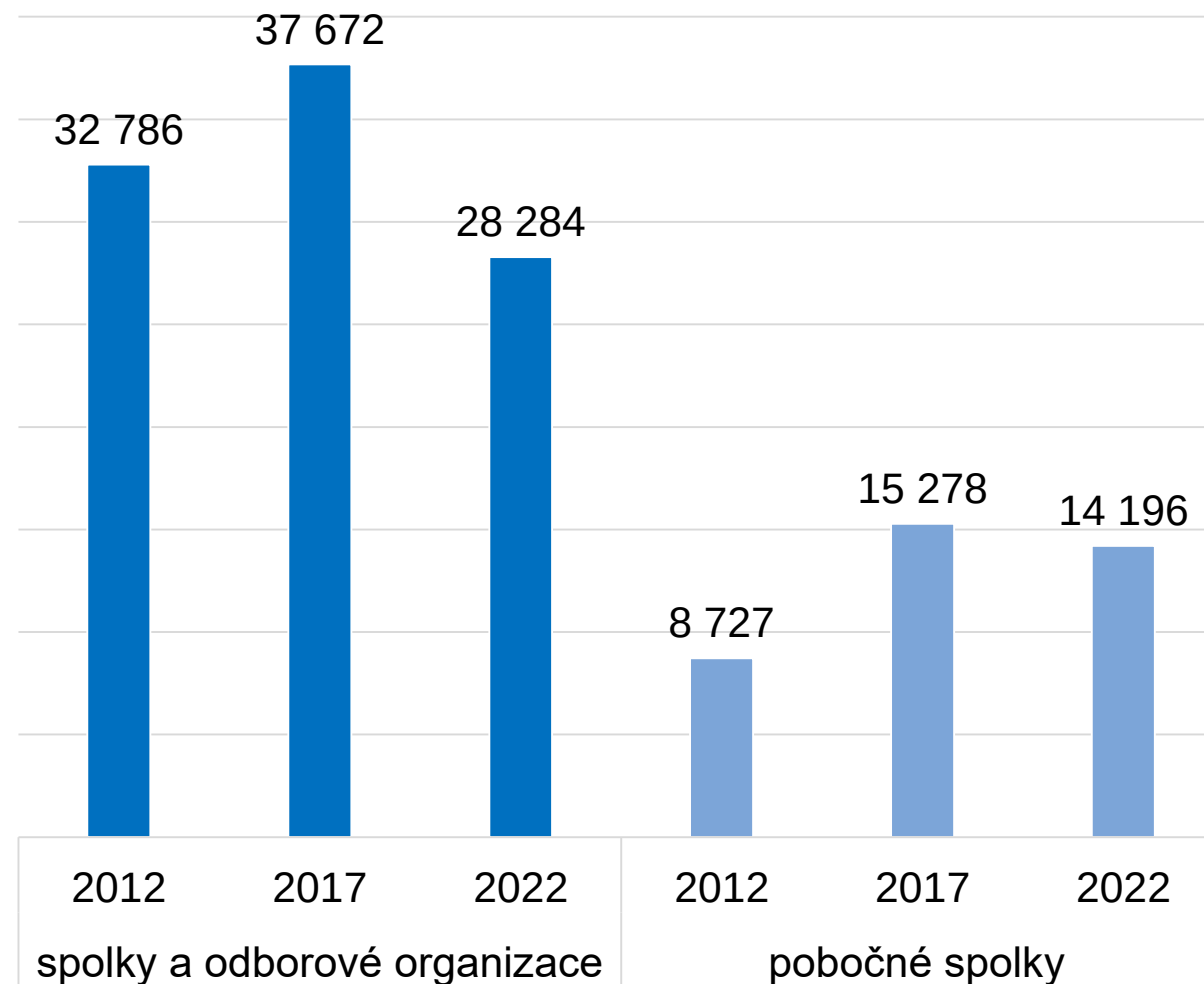

Počty dobrovolníků a odpracovaných hodin

Počet dobrovolníků

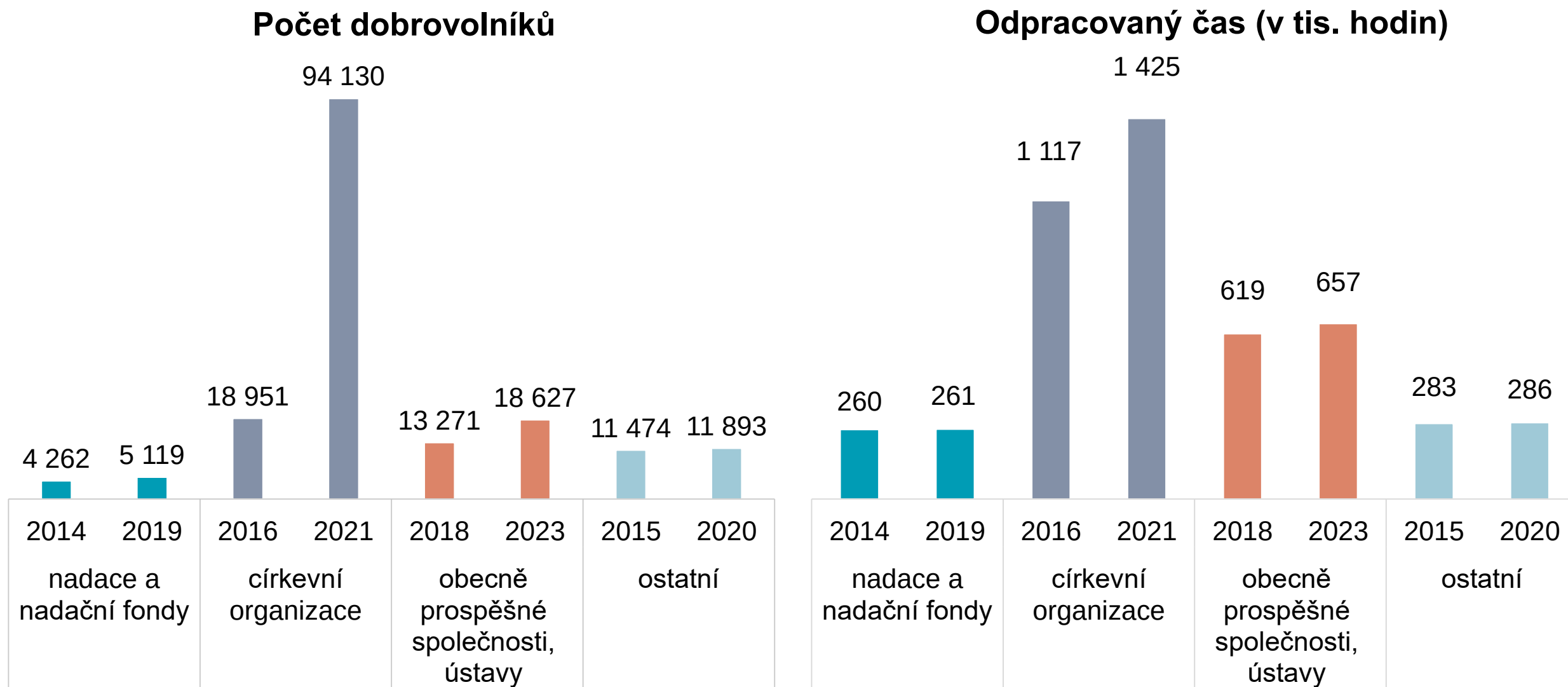

Odpracovaný čas (v tis. hodin)

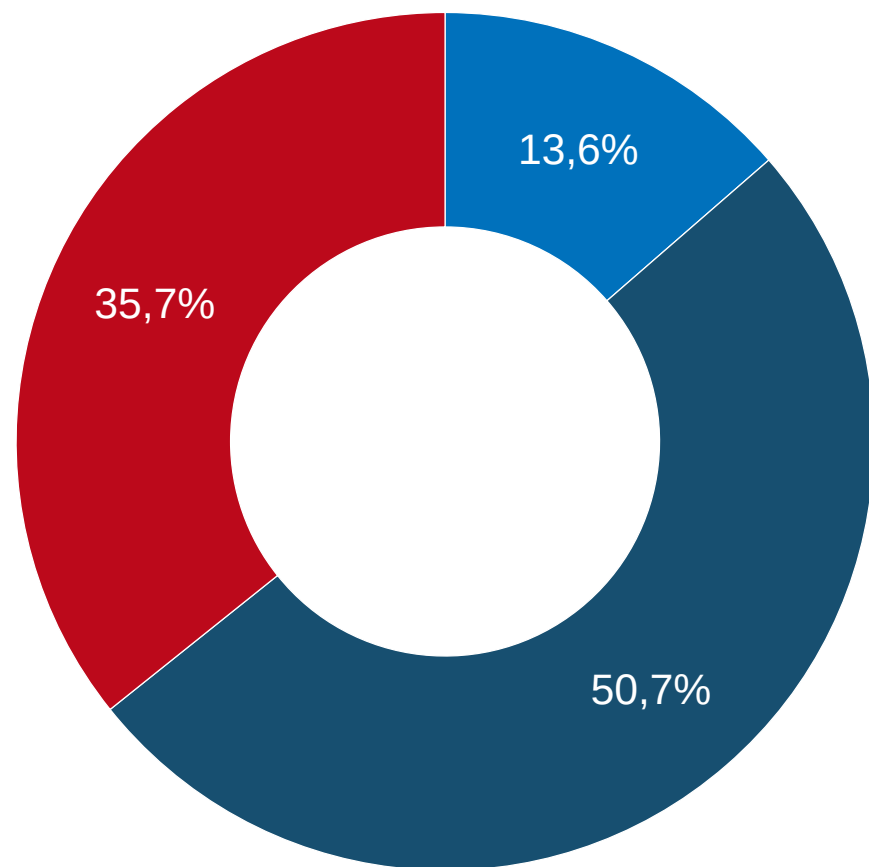

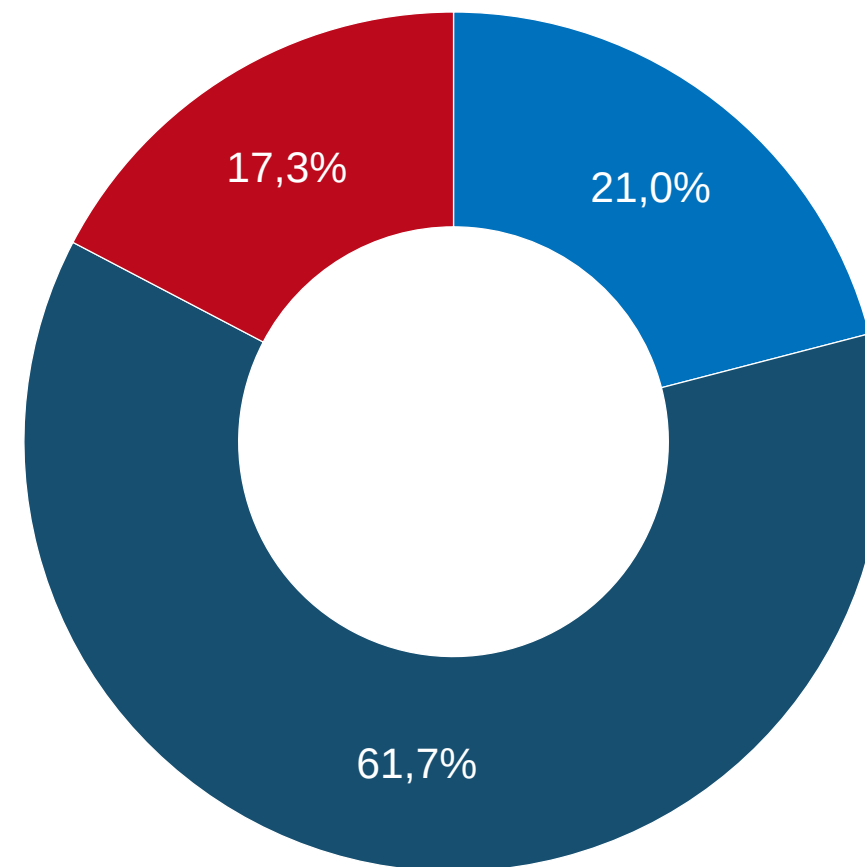
Počty dobrovolníků a odpracovaných hodin

Dobrovolníci podle charakteru vykonané práce (2023)

- jednorázové práce
- nepravidelné práce
- pravidelné práce

- řídící a odborné duševní práce
- nižší administrativní práce, provozní práce, řemeslné a kvalifikované výrobní práce
- práce při obsluze strojů, pomocné a nekvalifikované práce

Satelitní účet neziskových institucí a jeho budoucnost

- Satelitní účet neziskových institucí dlouhodobě sleduje nejen ekonomické údaje o neziskových institucích, ale i údaje o dobrovolnících.
- Data o dobrovolnících jsou získávána od neziskových institucí, údaje za dobrovolníky z pohledu domácností byly zjišťovány v rámci Výběrové šetření pracovních sil v roce 2023.
- V roce 2024 proběhl audit SÚNI – doporučení nezařazovat veřejné vysoké školy.
- Satelitní účet neziskových institucí na webu ČSÚ:
ČSÚ ➡ Statistiky ➡ Ekonomie ➡ HDP, národní účty ➡ Satelitní účet neziskových institucí

Shrnutí

- Počet neziskových institucí v roce 2023 mírně vzrostl na 115,6 tisíce.
- Přidaná hodnota neziskových institucí za rok 2023 byla 64,3 mld. Kč, což odpovídá 0,8 % HDP.
- V roce 2023 neziskové instituce zaměstnávaly 81 tisíc osob.
- Počet odpracovaných hodin dobrovolníky se v roce 2023 snížil na 37 milionů, stále ještě nedosahoval úrovně před pandemií covid-19.
- Hodnota dobrovolnické práce za rok 2023 činila 8,2 mld. Kč, není zahrnuto v HDP.